

8 - Somali: Temel Bilgiler

Amaç: Çok sayıda mültecinin konuştuğu dillerden biri ile ilgili temel bilgileri sunmak.

Somali dili hakkında bilgi sahibi olmak, Somali dilini konuşan kişilerin yeni bir dil öğrenirken karşılaşılabilecekleri zorluklar ve, aynı zamanda, kolaylık sağlayacak unsurların ne olabileceğine dair bir ipucu verebilir. Ayrıca, mültecilerin isimlerini ve yer adlarını doğru telaffuz etmek için onlardan yardım almanız, ya da kendi dillerinde birkaç sözcük veya ifade kullanmanız onların hoşuna gidecektir (Bkz. [Language of Origin](#)).

Somali Nerede Konuşulur?

Somali dili, Somali Yarımadası'nda (Afrika Boynuzu olarak da bilinir) konuşulur. Bu dil, Somali ülkesinde konuşulur ve ayrıca, 1991 yılından bu yana fiili bağımsız (ancak dünyaca tanınmamış) Somaliland Cumhuriyeti ve Cibuti, Kenya ve Etiyopya'da da konuşulur. Somali konuşan toplumların 5 ülkeye yayılmış olması ve mevcut zamandaki sınır durumu kolonyal dönemden kalma bir mirastır. 1884/1885 yılında yapılmış ve Kongo Konferansı olarak bilinen toplantıda, Somali konuşulan bölge beş farklı bölüme ayrılmıştır: İngiliz Doğu Afrika (Kenya), İngiliz Somaliland (Somaliland), İtalyan Somaliland (Somali), Fransız Somaliland (Cibuti) ve Habeşistan (Etiyopya).

Bu Afrika ülkelerinin yanı sıra, Somali dili aynı zamanda farklı ülkelerdeki Somalili azınlık gruplarında da konuşulur. 1991 yılında Başkan Siad Barre'in devrilmesi ve iç savaşın başlaması ile, bu azınlık grupları, genelde ABD ve Avrupa'ya göç etmiştir. Somali dili konuşan yaklaşık 12 milyon insan vardır; ancak Somali'deki istikrarsız durum ve yaygın göç nedeniyle tahmin yapabilmek zordur.

Somali diline, eski sömürge dillerinin (özellikle İtalyanca ve İngilizce) yanı sıra, Arapça ve diğer "şark" dillerinden geçmiş sözcükler vardır. M.S 1.-17. yy arasında hüküm süren Aksum Krallığı, günümüzde Somali'nin kuzey-batısına kadar uzanmıştır. Bu süre kapsamında; Somali dili, deniz ticareti marifetiyle Arap ve Pers temasları nedeniyle etkilenmiştir.

Somali Yazısının Bazı Özellikleri

1972 yılında, uluslararası dilbilimcilerden oluşan bir komite, daha pratik bir kullanımı olması sebebiyle yazılı Somali dilinde Latin harflerinin kullanılmasına karar vermiştir. Apostrof kullanımı dışında, alfabenin özel bir karakteri yoktur. Harflerin dizilişi ise, Arap alfabesi ile aynıdır.

Bazı temel Somali sözcükleri

Günaydın!	Subah wanaagsan!
Merhaba! (kelime anlamı: Selamet?)	Ma nabad baa?
Merhaba! (cevap olarak; kelime anlamı: Selamet.)	Waa nabad
Evet	Haa
Hayır	Maya

Alfabe ve Telaffuz

Somali alfabesi 26 harften **oluştur:**

B, T, J, X, KH, D, R, S, SH, DH, C, G, F, Q, K, H, L, M, N, W, H, Y, A, E, I, O, U

Telaffuz Örnekleri:

X – /h

C – /a

Q – /k (gırtlaktan)

Bu dili konuşmayanlar için özellikle kafa karıştırıcı olan harfler X ve C'dir. X harfi, "H" olarak telaffuz edilir ve C harfi, kısa "a" olarak telaffuz edilir. Örneğin, Muhammed, Somali dilinde *Maxamed* olarak yazılır, ve Ali, *Cali* olarak yazılır.

Rakamlar

1	kow
2	laba
3	saddeh
4	afar
5	shan
6	lih
7	todoba
8	sideed
9	sagal
10	toban

Kaynak: "Sprachensteckbrief Somali", Schule Mehrsprachig, Eine Information des Bundesministeriums für Unterricht, Kunst und Kultur – © Fuad Ali Mohamed (İngilizceye çevrilmiş ve uyarlanmıştır).